SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY **УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК**

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. C. No. 105. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JUNE 4, 1993. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 4-го ЧЕРВНЯ 1993. Ч. 105. РІК C.

ПРОДОВЖУЄ ПРАЦЮ СЕСІЯ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

Київ (УНІАР). — Тут у вівторок, 1-го червня, після тижневої перерви, відновилася праця пленарних засідань сесії Верховної Ради України. Прем'єр-міністер України Леонід Кучма повідомив, що, свою заяву про резиґнацію він назад не забирав і не забирає. Він запропонував дати змогу Президентові України Леонідові Кравчукові, який згідно з діючою конституцією є головою виконавчої влади, можливість самому вибрати з ким йому працювати. Прем'єр зазначив, що економіка України перебуває в глибокій кризі, фінансова система зруйнована, панує гіперінфляція. Підвищення цін на енергію нанесло нищівного удару по провідних галузях економіки і нині вони стали нерентабельними. Вихід із цього становища Л. Кучма бачить у структурній перебудові економіки, починаючи з розроблення окремих програм для кожного підприємства.

Заяву Л. Кучми попередило обговорення низки постанов, в тому числі і про структуру влади. Розгляд проєкту закону України про стуктуру державної виконавчої влади продовжиться в наступні дні.

Президент України Л. Кравчук підтвердив свій намір особисто очолити Кабінет Міністрів та взяти на себе відповідальність за економічний стан в Україні. Крім того, 30-го і 31-го травня Президент виступив в українській телевізії і дав інтерв'ю російській телевізійній програмі „Ітоґі", під час яких сказав, що запропонував становище віцепрезидента голові Верховної Ради Іванові Плющеві. Однак не заперечуватиме і проти Л. Кучми. Це мають вирішити депутати Верховної Ради України. Президент Кравчук підкреслив, що основу нового Уряду становитиме нинішній склад Кабінету Міністрів, підібраний Л. Кучмою.

Українська фльота отримує нові кораблі

Севастопіль (УНІАР). — Тут у понеділок, 31-го травня, газета Військово-Морських Сил України „Флот України" повідомила, що на Керченському заводі закінчено будівництво військового корабля „Гетьман Сагайдачний", який Військово-Морські Сили України отримають вже в червні. Капітан 3-ої ранги В. Катушенко проведе корабель до постійного місця — військово-морської бази в Севастополі.

Проходить заводське випробування також малий протичовновий корабель „Луцьк", побудований на київському заводі „Київська кузня". Він також незабаром прибуде до Севастополя. Це вже п'ятий корабель такого типу, що поповнює Військово-Морські Сили України.

Фінансисти єднаються

Київ (УНІАР). — Тут 31-го травня учасники міжнародного симпозіюму з економічних і фінансових реформ „Ворота Сходу" повідомили про створення міцної фінансової корпорації, до складу якої увійшло близько 35 учасників. Своєю основною метою вони обрали інтергграцію економічних знань і капіталу для визначення пріоритетних напрямків розвитку економічних структур та створення в Україні цивілізованого ринку. Фінансування корпорації — один з практичних наслідків праці симпозіюму „Ворота Сходу". Мета форуму — інтеґрувати зусилля науки, економічних служб і підприємців для виходу з кризи — частинно досягнена.

Учасники симпозіюму заявили, що удар еконіміці України наніс вихід з рубльової зони, що порушило фінансово-кредитну систему, а також декретна форма правління Уряду, яка зруйнувала законодавчу основу економічної діяльности і підірвала довір'я чужоземних інвеститорів до державної економічної політики України.

Вихід із кризової ситуації учасники симпозіюму бачать в участі України у валютному (але не рубльовому) ринку СНД, створенні вільних економічних зон, затримці введення національної валюти, оскільки такий крок при наявній інфляції близько 40 відсотків приведе до дискредитації гривні.

Вивчають проблеми села

Київ (УНІАР). — Тут в неділю, 31-го травня, в приміщенні адміністрації Президента України Леоніда Кравчука відбулася зустріч за „круглим столом" з метою обговорення суспільної ситуації в сучасному українському селі.

В зустрічі взяли участь міністер сільського господарства і продовольства Юрій Карасик, народні депутати, лідери громадсько-політичних організацій та партій України. Учасники „круглого стола" наголошували, що треба зробити все можливе, щоб не допустити до конфронтації між містом і селом. Обговорено проблеми колективних та фармерських господарств, закордонне інвестування села та перспективи агропромислового розвитку, які необхідно включити у нову конституцію.

Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля влаштовує конвенцію

Іст Гановер, Н.Дж. — Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля влаштовує крайову конвенцію, яка відбудеться 12-13-го червня в Готелі Рамада, 130 дорога ч. 10 захід в Іст Гановер, Н.Дж., тел. (201) 386-5622. Ведуча конвенцією — Антоніна Кравчук, головні доповідачі — сенатор Билл Бредлі, Володимир Яворівський, голова Комісії Верховної Ради України з питань Чорнобиля і голова Української Демократичної Партії, та д-р Зеновій Криворучко, голова Львівського обласного відділу охорони здоров'я. Відбудуться панелі та доповіді на медичні теми.

У суботу ,12-го червня, о год. 7:30 вечора — бенкет, виступлять Галина Данилова-Яворівська, Оля Ходоба-Фриз, піяніст — Андрій Стасів. За дальшими інформаціями слід телефонувати до канцелярії фонду на число (201) 376-5140.

Діти потребують захисту

Київ (УНІАР). — Тут 1-го червня оприлюднив звернення до керівників України щойно утворений Комітет Захисту Дітей. У зверненні поміщено перелік заходів, здійснення яких сприятиме поліпшенню становища дитини в Україні. Автори документу звертають увагу на потребу створення національної програми охорони дитинства та забезпечення кращої системи охорони здоров'я.

Міністерство Юстиції також оприлюднило звернення до громадян України, в якому нагадує про необхідність дотримання прав дитини, проголошених Конвенцією про права дитини і ухвалених Генеральною асамблеєю ООН в листопаді 1989 року та ратифікованих Україною два роки тому. В будь-яких обставинах дитина має бути першою, що отримує захист і допомогу. Дитина має право висловлювати свою думку і право бути захищеною від усіх форм насильства, як фізичного, так і психологічного.

У квітні до УНС приєднано 102 члени

Джерзі Ситі, Н.Дж. — У квітні ц.р. приєднано до Українського Народного Союзу 102 члени, забезпечених на суму 838,300 дол. Першунами місяця були: Марія Гнатик, секретар 304-го Відділу у Баффало, яка приєднала до свого Відділу сім членів; на другому місці — Дмитро Пристай, секретар 43-го Відділу в Рочестері, Н. Й., з шістьма членами, на третьому були Аннабелла Боровицька, секретарка 230-го Відділу в Янґставні, Огайо, та Степан Приймак, секретар 217-го Відділу в Рочестері, які здобули по п'ять членів.

У Канаді найкращі успіхи мала Олександра Дольницька, секретарка 434-го Відділу у Монтреалі. Всім першунам квітня Головний Екзекутивний Комітет складає щиру подяку.

За чотири місяці біжучого року членство УНСоюзу збагатилося на 534 грамоти, видані на суму 4,318,400 дол. забезпечення. Річну організаційну квоту виконано на 27%. Коли брати до уваги виконання річної квоти по Округах, то на першому місці була Округа Центральна з виконаною квотою на 70%; Округа Янгстави вже виконала на 52%, Округа Монтреаль на 51%, а Округа Піттсбурґ і Рочестер на 44% і 40%. Слід також відмітити, що в квітні ц.р. найбільше число членів дали відділи Округи Рочестер, які вписали 15 членів.

Щирі гратуляції і подяка належиться всім організаторам, які своїми заходами прислужилися до росту членства УНСоюзу. Екзекутива заохочує всіх активних союзовців до дальшої праці у збільшенні членства. Нехай не буде ані одного Відділу, який в цьому перед конвенційному і передювілейному році не придбав би ані одного члена.

Депортовані німці повертаються в Україну

Київ (УНІАР). — Тут у понеділок, 1-го червня, розпочала працю Міжурядова українсько-німецька комісія у справах депортованих німців, які повертаються в Україну. Це вже третє засідання згаданої комісії. Німецьку делегацію очолив пресовий секретар федерального міністерства внутрішніх справ Німеччини Прісніц, а українську — віцепрем'єр-міністер Микола Жулинський, який є співголовою комісії.

М. Жулинський повідомив, що за станом на 1-го квітня 1993 року з країн, що виникли на території колишнього СССР , в Україну прибуло 1,526 німців, які є представниками 510 родин. Вони тимчасово розселені у 21 селищі Одеської, Миколаївської, Херсонської, Запорізької, Дніпропетровської і Кіровоградської областей та Республіки Крим. За 1992 рік та за п'ять місяців 1993 року до Українсько-німецького фонду надійшло 2,913 заяв від депортованих німців, які бажають повернутися в Україну. Їх чисельність разом з родинами виносить 11,497 осіб.

У 1992 році на потреби переселенців уряд Німеччини виділив 20 міл. марок. За 14,2 мільйона марок закуплено 1,000 будинків на колесах, за решту грошей придбано 50 автомобілів „Камаз", ліки, одяг і продукти. У 1993 році для допомоги німцям, що повертаються в Україну, уряд Німеччини виділив 25 міл. марок.

Витрати, пов'язані з поверненням депортованих німців, передбачені і в державному бюджеті України на суму 5.3 біл. карбованців.

У справі передплат періодичних видань України

Київ. — Стало відомо, що дехто з передплатників, які оформляли свої передплати через книгарню „Свобода", не отримують окремих випусків. Надійшли деякі протести, а дехто йде так далеко, що домагається повернення своїх грошей, вплачених за передплату.

Представництво книгарні „Свобода" у Києві (завідуючим відділу є Богдан Патриляк (ретельно збирало всі видання і намагається їх своєчасно пересилати адресатам. На жаль, нестабільність економічної ситуації в Україні не дозволяє нормально функціонувати засобам зв'язку.

Беручи це до уваги, вирішено, розпочинаючи від 20-го травня 1993 року, пересилати видання рекомендовано. Представництво книгарні „Свобода" у Києві зобов'язане гарантувати отримування вибраного і оплаченого абонентами видання.

Проситься всіх передплатників повідомити Сергія Миронюка (книгарня „Свобода"): „Svoboda Book store", 30 Montgomery St , Jersey City, N.J. 07302; tel.: (201) 434-0237; Fax.: (201) 451-5486, або безпосередньо до Києва на номер факсу: (044) 212-08-77, які числа вони не отримали. Ці числа представництво у Києві намагатиметься ,роздобути і їм переслати.

Представництво книгарні „Свобода" вибачається за трудноші з доставою не із-за його вини. Воно докладе всіх зусиль, щоб ці короткотривалі проблеми були унормовані і щоб кожний передплатник міг отримувати замовлені видання нормально.

Польща готується до надзвичайних виборів

Варшава. — У вівторок, 1-го червня, президент Польщі Лех Валенса запропонував провести надзвичайні парляментарні вибори 12-го вересня ц.р. Він запевнив, що згідно з їхніми вислідами призначить прем'єр-міністром представника партії, яка дістане більше голосів, „навіть якщо це будуть колишні комуністи". „Як президент, — сказав Л. Валенса, — я дуже хочу, щоб переміг центристський бльок, який має більше можливостей, більше ідей щодо перебудови країни, однак коли народ вибере ліву партію, то керувати країною буде ліва партія".

Спостерігачі припускають, що відбудуться значні зміни у виборчій системі з метою зменшення кількости політичних партій. Відомо, що в минулих виборах взяло участь понад 20 партій і ця обставина унеможливила плідну працю парляменту. Виглядає, що у зв'язку зі змінами виборчої системи у новому парляменті будуть представлені п'ять-десять партій, не більше.

На пресовій конференції в саду президентського палацу Л. Валенса повідомив, що після розпуску парляменту уряд Ганни Сухоцької в найближчі три місяці буде підлягати безпосередньо президентові. Л. Валенса висловив сподівання, що новий парлямент надасть президентові надзвичайні виконавчі повновласті, щоб він міг привести Польщу до остаточної перемоги демократії.

ВИСВІТЛЕННЯ ФІЛЬМІВ

Ню Йорк. — Український Літературно-Мистецький Клюб та ОМУА влаштовують висвітлення двох відеофільмів, ролю в яких грає відомий київський актор Богдан Ступка: „Знову я належу не собі" та „З життя Остапа Вишні". Вступне слово — Богдан Бойчук, коментарі — актор Остап Ступка (син). Імпреза відбудеться тут у п'ятницю, 4-го червня, о год. 7-ій вечора в галерії ОМУА, 136 Друга авеню, 4-ий поверх.

У СВІТІ

ТУРЕЦЬКІ ВЛАСТІ звільнили англійського журналіста, заарештованого 10 днів тому після проникнення на територію країни з контрольованого курдами північного Іраку. 39-річного Ендрю Пенні і його провідника-турка обвинуватили у переховуванні заборонених курдських документів. Агентство Ройтерс нагадує, що в кінці квітня турецькі власті засудили на 45 місяців в'язниці німецького журналіста Стефана Вальдберга за контакти з курдською підпільною організацією. І хоч німецькі і місцеві офіційні особи погодилися переглянути його справу, С. Вальдберг досі перебуває у в'язниці.

ПОЛЬСЬКІ ВЛАСТІ заарештували групу контрабандистів, які купували новонароджених дітей. Куплених немовлят потім за великі гроші продавали на Захід. Прокуратор Станіслав Чешковський сказав журналістам, що за одну дитину матерям-полькам платили по 15 млн. злотих (940 дол.). Дітей переважно переправляли у Західню Европу і ЗСА. С. Чешковський повідомив, що банда контрабандистів „живого товару" діє в трьох східних областях Польщі, а очолює її канадський бизнесмен польського походження.

ВІЙСЬКОВИЙ ТРИБУНАЛ Каїру засудив на смертну кару шістьох мусулман-фундаменталістів, визнаних винними в нападах на чужинецьких туристів на півдні Єгипту Ще двоє підсудних на тому ж процесі були засуджені до 25 років каторжних робіт і один — до 10 років в'язниці. Присуд військового трибуналу є остаточним і оскарженню не підлягає.

КАНАДСЬКИЙ ВІЙСЬКОВИЙ контингент у Сомалії передав контролю над містом Беледуейне підрозділам з Ніґерії, Італії і Німеччини, що входять до складу багатонаціональних сил ООН. Канадці висадилися в цьому районі в грудні минулого року слідом за американськими морськими піхотинцями, щоб забезпечити доставу вантажів гуманітарної допомоги для голодуючого населення Сомалії. Останній військовослужбовець з Канади залишить країну наступного тижня. Канадці не лише успішно виконали своє завдання, але й „подали гідний для наслідування приклад того, як ООН може виконувати миротворні функції", — сказав спеціяльний представник генерального секретаря ООН в Сомалії Джонатан Гов.

ПРЕЗИДЕНТ ҐВАТЕМАЛІ Горге Серрано, який вчинив минулого тижня т.зв. „конституційний переворот", заперечив чутки про те, що він нібито вирішив залишити пост голови держави. В урядовому повідомленні підкреслюється, що Г. Серрано „не має наміру резиґнувати і переконаний в тому, що лише прийняті ним заходи приведуть до відновлення в країні порядку і зміцнення демократії". Генеральний секретар Організації американських держав Жуан Баена Соарез, який вивчав протягом двох днів ситуацію у Ґватемалі в результаті надзвичайних заходів голови держави, висловив впевненість в тому, що в „цій країні дуже швидко буде встановлений демократичний лад". У вівторок, 1-го червня, військовики усунули Серрано і привернули до влади парлямент, суд і конституцію.

МІНІСТЕР ОБОРОНИ Афганістану Ахмад Шах Масуд зрезиґнував зі свого посту. У розповсюдженому повідомленні сказано, що рішення А. Масуда про резиґнацію прийняте в ім'я „встановлення миру в країні і в рамках здійснення мирної угоди, укладеної минулого тижня керівниками ворогуючих груп".

УРЯД НІМЕЧЧИНИ ВИЗНАВ, що країна перебуває у кризі, небувалій з часів Другої світової війни, і оприлюднив деякі пляни оздоровлення економіки. В першу чергу пропонується значно обмежити видатки з бюджету, економлячи на всьому — від виплат на соціяльні програми до субсидій кораблебудівним фірмам. Міністер фінансів Тео Вайґель повідомив, що уряд введе мораторій на нові федеральні програми видатків у наступному році. У зв'язку з необхідністю економії відкладено до початку другого тисячоліття і переїзд уряду з Бонну до Берліну.

ПРЕЗИДЕНТ Б. КЛІНТОН ЗМІНИТЬ ПРОЄКТ БЮДЖЕТУ

Милвокі, Виск. — Виступаючи тут у середу, 2-го червня, в міському Виставочному центрі, президент Билл Клінтон визнав, що для того, щоб перевести бюджетний плян через Сенат, доведеться піти на деякі поправки і зміни у первісному проєкті.

Зокрема президент готовий відмовитися від частки запропонованих ним раніше податків, зменшити їхній рівень ,а також обмежити державні субсидії, щоб домогтися схвалення бюджету сенаторами. Сенатор з Оклагоми Дейвид Борен, який очолює демократичну опозицію президентському плянові, сказав, що йому „подобається конструктивний підхід Білого Дому".

Президент Клінтон має намір залишити в проєкті лише ті податки, котрі відчутно заторкнуть тільки багатих, водночас зберігши в недоторканости намір Адміністраціі вкладати більше коштів у ділянку освіти і в програми перевишколу робітників. Назагал Б. Клінтон сподівається, що це зменшення прибуткової частини бюджету все ж дозволить йому також зменшити бюджетовий дефіцит на 500 біл. дол. протягом найближчих чотирьох років.

На думку більшости спостерігачів, натрапивши на опір у Сенаті, діставши тільки незначну перевагу в Палаті Репрезентантів, піддавшись гострій критиці з боку колишнього кандидата на президента Росса Перо, який тепер все більше стає популярним серед американців, Б. Клінтон почав відходити назад до політичного центру, щоб спробувати зміцнити базу підтримки своїх пропозицій. Однією з ознак цього відходу до центру стало запрошення Дейвида Ґерґена, колишнього дорадника президентів-республіканців, на пост директора відділу Білого Дому в питаннях зв'язків з пресою.

Закінчуючи свій виступ в Милвокі, президент Клінтон підкреслив, що коли Сенат спроможеться на співробітництво з теперішньою Адміністрацією, то „нам вдасться взяти своє економічне майбутнє у власні руки".

АВТОБУСИ НА ФЕСТИВАЛЬ

Ню Йорк. — Клюб Сеньйорів при „Самопомочі" в Ню Йорку повідомляє, що в суботу, 19-го червня, від'їжджають автобуси на фестиваль в Ню Джерзі. Квитки на автобус і концерт можна вже мабути в домівці клюбу, 98 Друга авеню, тел.: (212) 777-1336.

В АМЕРИЦІ

ПОМІРКОВАНИЙ ЗРІСТ економіки, який на початку цього року мав познаки сповільнення, тепер згідно з офіційними даними є на стійкій, але добрій поворотній дорозі. Зі статистичних даних Департаменту торгівлі видно, що виробництво в травні дещо зросло, також збільшилася кількість покупців у крамницях і автових гуртівнях.

У 1980-ИХ РОКАХ, КОЛИ нерухоме майно в ЗСА було найбільш приманливою формою фінансових інвестицій, велике число японських вкладників закупили або фінансували будівництво великих бюрових, мешканевих та іниших споруд. Сьогодні ці японські фінансисти-багатирі, як і їхні американські колеги, знайшлися в скрутному становищі, бо нерухоме майно в ЗСА втратило свою приманливість, а з тим і вартість. З цього приводу чим раз більша кількість японських власників нерухомостей в ЗСА оголошують банкрутство.

ЄГИПЕТСЬКА ГАЗЕТА „Аль-Ахбар" повідомила, що Уряд ЗСА висунув як умову відновлення діялогу з Палестинською визвольною організацією зміну її назви. ЗСА вимагають забрати з назви слово „визвольна" замінивши його будь-яким іншим терміном, „який відповідав би змінам, внесеним у палестинську національну хартію". ПВО визнала всі резолюції Організації Об'єднаних Націй, що означає й визнання прав Ізраїля на існування.

БУДУЧИ НАРАЖЕНИМИ на втрату медичних пільг, які допомагають їм втриматися при житті, чим раз більша кількість осіб, які хворіють на АІДС звинувачують фірми своїх плянів охорони здоров'я в дискримінації, яку забороняється окремим законом з 1990 року. Державна комісія однакових можливостей праці вже отримала кількадесят скарг, в яких сказано, що деякі забезпеченеві фірми обмежують або й зовсім ліквідують забезпечення для тих, які хворіють на АІДС.

ХОЧ САМ РОСС ПЕРО втішається великою популярністю та уподобанням серед американського загалу, то його політична організаціля „Юнайтед ві Стенд Амеріка" розколена міжусобицями і втрачає своїх найкращих членів. У багатьох стейтах, зокрема, там де у президентських виборах Р. Перо здобув багато голосів, ведуться суперечки хто керуватиме місцевими відділами організації. Крім того є непорозуміння щодо ролі організації у крайовому політичному житті.

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ БІЛОГО ДОМУ і демократичні сенатори заявили, що президент Билл Клінтон мусітиме відтягнути свою номінацію Лані Ґвейнір на становище шефа громадських прав у Департаменті юстиції з уваги на чим раз більшу опозицію в Сенаті. Критика її номінації базується на статтях, писаних нею про Закон прав голосування. Їй закидають висунення дуже крайніх расових пропозицій.

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА Билла Клінтона погодився, щоб в майбутньому змінити дотеперішню політику коли йдеться про допомогу американським і закордонним фірмам і їхнім виробництвам. Досі Уряд допомагав американським фірмам за кордоном розвиватися і поширювати своє виробництво, але побачивши, що з того користають країни, де ці підприємства розташовані, тепер вирішено допомагати закордонних підприємствам, які розташовані на території ЗСА, бо це буде багато кориснішим для американської економіки.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінґтоні (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс)

Postmaster: Send address changes to:
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси $1.00
Чеки і money orders виставляти на: Svoboda

Статті і дописи підписані авторами не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою.
За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Президент Польщі в Україні

25-го травня ц. р. перебував у Києві в асисті своїх найближчих дорадників президент Польщі, Лех Валенса, колишній засновник і голова робітничої організації — „Солідарність", яка від 1980-го року розпочала була боротьбу за унезалежнення від Москви та водночас перевела зміну — з традиційної польської орієнтації на Росію — на орієнтацію на Україну. Валенса перебув на довгих розмовах з президентом Леонідом Кравчуком. Вони теж обидва перевели пресову конференцію і Лех Валенса від'їхав відвідати два центри найбільшого скупчення поляків в Україні — Вінницю і Львів. Як інформував польський щоденник „Нови Дзєннік" з 25-го травня з Ню Йорку, Валенса плянував перевести скромний церемоніял в обох тих містах. За вісткою з Києва, президент Кравчук дякував Валенсі, що Польща була першою країною, яка визнала державність України, інформував, що йдеться про затіснення політичних і торговельних взаємин але треба те все ще устійнити. Лех Валенса, промовляючи поставив точку над „і" — заявою: „Польщі потрібна незалежна Україна".

„Часи зміняються і ми з ними зміняємося" — стверджує староримська істина. Маючи її на увазі, політологія вчить, що політику робиться на базі сьогоднішньої дійсности з проєкцією на день завтрішній. Коли хтось із наших земляків дивиться на українсько-польські взаємини крізь призму панування шляхетської Польщі на Правобережжі України та польсько-української війни у 1918 році і преглупої польської політики національної асиміляції в часі між двома світовими війнами — той наш земляк не має кваліфікацій на політика, бо живе не нинішнім, а вчорашнім днем і керується почуваннями, коли у політиці рішає тільки і єдино — розум.

Радикальна зміна взаємин двох сусідів не стосується тільки Польщі й України. У всесвітній історії клясичним прикладом такої змінливости відносин є взаємини Франції і Німеччини. Поминаючи добу Наполеона, який перемаршовував почерез Німеччину, наче свою і врешті у битві під Ляйпціґом програв проти міжнародної коаліції, — Німеччина тричі переводила збройний наїзд на Францію: у 1870, 1914 і 1940 роках, принижувала Францію займаючи Париж, воювала за прикордонні провінції Альзації і Льотаринґії. Але прийшов у Франції до влади генерал Шарль де Ґоль та у Німеччині Конрад Аденавер, обидва державні мужі високої кляси з перспективою на майбутнє і замирилися. Німеччина за влади Адольфа Гітлера, „Третій Райх", воювала проти цілого світу, — переможна Америка відбудувала її „пляном Маршала", самі німці очистили велику країну з румовища, і нині Німеччина є стрижнем західнього політично-оборонного фронту НАТО та належить до „великої сімки" найбільш упромисловлених країн світу.

Польща — це нині найкращий західній сусід України, кращий навіть від Мадярщини, бо наші „мадярони" каламутять воду у Карпатській Україні та провокують конфлікт. Спільність України і Польщі не тільки в ділянці зовнішньої політики, на протиросійському фронті, а й у прикрих внутрішніх відносинах. В Україні і Польщі — політичний і валютний хаос, тут і там бушують злочинні елементи, тут і там державна влада все ще не всилі завести лад, тут і там економічна криза. В Україні, може, ще кращі відносини, як у Польщі, бо хоч харчова ситуація у Польщі краща, — відбуваються там страйки і бурхливі демонстрації, яких нема в Україні. Чорний ринок і шахрайства є в обох країнах, — у крамницях у Польщі можна все дістати, але все дорожче, як в Америці.

Відвідини польського президента в Україні — це добра подія. Треба лагодити конфлікти, і не можна ворогувати з усіма. Теперішня ціль — щоб Україна і Польща перебороли економічну кризу.

НАЙНОВІШІ ОПИТИ проведені фірмою Луїс Гарріс і Спілка на замовлення Американської спілки університеської жіночої освітньої фундації виказують, що коридори і шатні американських середніх шкіл є небезпечним і застрашуючим тереном статевих образ, натяків і наруг. Це вперше зроблено такі опити юнацтва в американських школах і вони виказують, що це впливає негативно на їхні осяги в науці, як хлопців так і дівчат, а 43 відсоткам дівчат це дає погане почуття меншевартости.

Володимир Звіглянич

ЧИ ЗНАЙДЕ УКРАЇНА ВИХІД З ЕКОНОМІЧНОЇ КРИЗИ?

I

Проблема відбудови економіки на шляхах її переорієнтації до ринку стоїть перед усіма країнами колишнього СССР. Деякі шанси приспішити економічні реформи з'явилися у Росії після перемоги Єльцина на референдумі. Крім того, Росія має практично невичерпні природні ресурси та допомогу Заходу. Україна перебуває у незрівняно гіршому стані, оскільки нестача палива підсилюється відсутністю фінансової допомоги Заходу та чітко окресленого пляну дій переходу до ринку. Дві концепції змагаються між собою нині: офіційний варіянт Кучми, націлений на зміцнення адміністративної вертикалі і запровадження „спеціяльного режиму управління", та поміркована концепція непрямого економічного регулювання на основі ринкових механізмів, представлена неофіційною „економічною опозицією" Кучмі.

У доповіді під час завершення обговорення бюджету на 1993 рік, яку можна розглядати як генеральну репетицію звіту Уряду після півроку праці в умовах надзвичайних повноважень, що вичерпуються у травні, Кучма наголосив на шести тенденціях, що визначають розвиток української економіки. Перша зводиться до констатації абсолютної залежности від Росії як визначального фактору розвитку української економіки. Україна імпортує інфляцію з Росією, себто курс карбованця до рубля та доляра. Крім того, політичне безладдя в Росії робить, за словами прем'єра, неможливим вирішення проблем, що стоять перед Урядом, силами лише Уряду і вимагає взаємодії усіх державних інститутів. На покриття видатків на закупівлю нафти та газу за світовими цінами з Росії Україні потрібно 13 млрд. долярів, ще 650 млн. — на ліки та 300 млн. — на Чорнобиль. Державна скарбниця сьогодні є порожня. Поглиблення кризового стану економіки, на думку Кучми, неминуче, як неминучим є різкий ріст соціяльної напруги.

Друга тенденція — не вдалося переламати традиції екстенсивного розвитку економіки, цієї чи не найхарактернішої ознаки „совєтської соціялістичної системи". Наприклад, видобуток товарної залізної руди збільшився минулого року на 5,4 відс., а виробіток чавуну, сталі, прокату зменшився більш як на 10 відс. Повністю вичерпано останню резерву екстенсивного розвитку — відносна дешевизна продукції. Виходячи на світовий рівень цін продукції, Україна автоматично робить її неконкурентоздатною.

Тенденція третя зводиться до всезростаючої політизації економіки. Кучма вважає політичними складовими низьку ефективність управлінської вертикалі, некерованість регіональної адміністративної та економічної влади, корпоративний егоїзм. Тенденція оголошувати будь-яке бюрократичне нехлюйство та неуміння (небажання) працювати політичним злочином, чи то „складовою" нинішньої економічної кризи, веде свій родовід від большевицьких методів керівництва економікою. Тут прем'єр не є оригінальним як не є оригінальним і засіб, за допомогою якого Уряд намагається знайти вихід з кризового стану. Погрожуючи впованням України у „гайдарономіку" та входженням у смугу надзвичайно гострої політичної напружености, що межує вже з тотальною катастрофою, Кабінет Міністрів визнає свою неспроможність справитися з економікою суто економічними методами, та вимагає їх „суттєвого політико-адміністративного доповнення". У перекладі на нормальну мову це означає не що інше, як повернення до командно-адміністративного режиму (якщо не гірше), у якому перебувала совєтська економіка усі 75 років. Повноцінний „спеціяльний режим управління" з участю і відповідальністю усіх вищих посадових осіб, із залученням усіх державних органів покликаний, зрозуміло, не допустити тотальної соціяльної катастрофи, перебороти метастази спекуляцій, корупції, алергію на шляху приватизації, роздачі пустуючих земель, для реального задіяння економічної реформи... під наглядом, очевидно, уповноважених на то людей. Раніше їх називали комісарами, нині, напевно, підберуть щось більш благозвучне.

Інші три тенденції — системний дисбаланс різнонаправлених напрямків економічної політики, інерція соціяльного утриманства та психологічна неготовість до функціонування у нових, особливих умовах і органів управління, і керівництва на місцях, по суті, не несуть ніякого змістового навантаження у ключовій доповіді Кучми.

Закінчення буде.

Олександер Серафин

ВІЛЬНА ТОРГІВЛЯ У ПІВНІЧНІЙ АМЕРИЦІ

Північно-американський договір про вільну торгівлю (ПАДВТ) між ЗСА, Канадою і Мехіко створить один, сімтрильйоновий ринок, який займатиме понад 360 мільйонів осіб. Це буде найбільший у світі торговельний бльок з посиленою конкуренцією з Европою і Азією. Він також висуває великі економічні можливості всім трьом спільникам.

Почином до ПАДВТ був подібний договір підписаний між ЗСА і Канадою у 1988 році. Він мав значний позитивний вплив на торгівлю і інвестиції між цими двома країнами, незважаючи на економічний застій в останні роки. Переговори відносно ПАДВТ почалися в половині 1991 року і були завершені 14 місяців пізніше.

Канада і Мехіко є важливими ринками експортів ЗСА. Біля 30 відсотків усіх їхніх експортів іде тепер в ці країни і ця частка збільшиться. ПАДВТ уможливить Канаді, 76 відсотків експортів якої іде до ЗСА, більший доступ до Мехіко і тим самим урізноманітнить її торговельну активність. Прихильники цього договору бачать можливість дальшого росту канадської торгівлі зі ЗСА. Зовсім певно, Мехіко отримає більше чужих інвестицій і також настане збільшення торгівлі з ЗСА і Канадою. 25 відсотків усіх імпортів ЗСА приходить з Канади і Мехіко. ЗСА мають річно сім більйонів долярів надвишки в торгівлі з Мехіко і майже таку суму, але дефіцитну, в торгівлі з Канадою.

Критики ПАДВТ вказують на можливу велику втрату варстатів праці в ЗСА. Дехто твердить, що всі працівники, яким платять понад 7 дол. на годину будуть загрожені втратою праці. Постає питання чому вони не загрожені тепер Платні працівників у Мехіко багато менші ніж в ЗСА. Кошт працівника, одначе, є лише одним чинником у вирішуванні де закладати філії фабрик. Іншими важливими чинниками є продуктивність, транспорт, постачання, джерело сирівців і безпосередній доступ до ринку збуту.

Прихильники договору твердять, що нові варстати праці будуть створені в ЗСА і Мехіко. Американська комісія міжнародної торгівлі передала в лютому ц. р. Конґресові ЗСА своє восьме дослідження стосовно ПАДВТ. Вона стверджує, що деякі промисловості ЗСА затратять певну кількість варстатів праці, але загальна економіка ЗСА досягне більше наймання працівників, збільшення експортів і вищі платні завдяки договорів. Інші вірогідні дослідження приходять до цього самого висновку.

Без сумніву, буде переміщення в найманні. Промисловості, які тепер наймають працівників без кваліфікацій перенесуться до Мехіко. Економісти Мичиґенського університету, які студіювали цей договір, вирішили, що буде зріст наймання у таких ділянках: 16,000 в неелектричних машинеріях, 13,000 у виробничих фірмах, 5,000 у хемічному виробництві і 11,000 в текстильній продукції та шитті одягу.

ПАДВТ запевняє працівникам ЗСА: 1) довгий переходовий час (до 15 років), на усунення американського мита на найбільш щоденної потреби продуктів, такі як: домашній скляний посуд, взуття і деякі сільсько-господарські продукти; 2) підвишку мита, щоб охоронити працівників і фермерів ЗСА від раптового підвищення імпортів з Мехіко; 3) строгу контролю зниження мита тільки на товари вироблені в Північній Америці.

Президент Клінтон вважає, що ПАДВТ — це один з головних пріоритетів. Його Адміністрація старається додати кілька нових договорів, які відносяться до прав працівників, екології і захисту проти збільшень імпортів. Переговори, що стосуються цих додатків повинні закінчитися до половини червня 1993 року.

Адміністрація покладає багато ваги на ці побічні договори, які поможуть її побороти опозицію у Демократичній партії. Республіканці не бажають багато змін до головного договору, який був заключений за Адміністрації Буша.

Головним опонентом торговельного договору була робітнича юнія. Вона, одначе, почала втихати. Її провід рішив з початком травня використати, як могa, ці побічні договори і тим самим задовільнити своїх членів.

Умова мусить бути одобрена парляментами всіх трьох спільників. Канадський парлямент розпочне дебати над нею в травні, щоб досягнути рішення перед відпусткою, яка починається у другому тижні червня, з причини приготувань до виборів нового прем'єра.

Парлямент Мехіко ще не схвалив цього договору. Передбачається, одначе, що цю згоду ратификують парляменти вчасно і вона ввійде в дію від 1-го січня 1994 року.

Володимир Сушко

Київ: зелена перлина України

Під таким заголовком появилася в американському журналі „Урбан Форестс" за квітень-травень ц. р. цікава стаття про міські ліси і парки Києва, авторства Валерія Семічаєвського, заступника директора Національного Екологічного Центру України (у скороченні Екоцентр) в Києві, і Джана Фалконера, міжнародного представника Американської асоціяції лісництва у Вашінґтоні.

Це не вперше ця асоціяція інформує про справи, що торкаються природи і екології України. Відколи Екоцентр став партнером міжнародної „Ґлобал Ріліф" програми, що її спонзорує ця асоціяція, у кожному виданні її престижного журналу „Амерікен Форестс" віднотовується праця, що її Екоцентр проводить над покращанням стану природи України. А ось тепер і в другому журналі цієї асоціяції „Урбан Форестс", увага якого зосереджується виключно над станом і проблемами парків і дерев у містах Америки, появилася стаття на двох сторінках про лісо-парки та інші зелені насадження у столиці України—Києві. Статтю прикрашує мапа України і світлина центральної пішоходної частини бульвару Шевченка в Києві, по обох боках якої височіють стрункі пірамідальні тополі. Цю світлину зробила, перебуваючи в Києві, Христя Соневицька, координатор міжнародного „Ґлобал Ріліф" у Вашінґтоні. Варто познайомитися із цією статтею.

Київ з давніх-давен славиться як місто дерев. Він оточений майже суцільним кільцем лісів. У межах самого міста знаходяться значні природні та штучні лісо-парки, сади й інші деревні насадження. Усі вони разом займають близько 600 квадратних миль, що вказує на Київ як одне з найбільш зелених міст у світі.

Зелені насадження Києва сягають глибоко в давнину. Це були у першій мірі імпозантні фруктові сади, що їх століттями розводили монахи у Києво-Печерському, Видубицькому і Кирилівському монастирях. Ці сади свідчать сьогодні як пам'ятки садово-паркового мистецтва столиці України.

Перший міський парк у Києві заклав Митрополит Петро Могила в 1631 році на південних окраїнах міста. Цей парк і сьогодні захоплює відвідувачів мальовничими ярами, квітучими кущами, ставками і старезними деревами, у першій мірі дубами, липами і грабами. Приблизно в 1955 році засновано над Дніпром другий Першотравневий (кол. Царський) парк. З царського палацу в ньому можна далеко бачити вздовж Дніпра його правобережний берег, популярно званий Київськими горами. У 1840 році закладено парк „Володимирська гірка". Його тераси, повні квітучих рослин і дерева є улюбленим місцем проходів. Ще інший парк над Дніпром — це „Аскольдова могила". Згідно з переказом тут похований князь Аскольд. Цей парк встановлено в 1938 році. Спокій і тишина, що царюють у ньому, передаються кожному хто сюди зайде.

У центрі Києва є парк Шевченка, що його заплянованo в 1880 році як меморіял Великому Кобзареві. Тут на 13.3 акрах ростуть клени, липи, ясені, ільми, берези й інші дерева, багато з них засаджені ще в минулому столітті. Весною цвітуть тут калини, бузки і рододендрони.

Найновіший парк Києва — це парк „Пам'ять родоводу", заснований у серпні 1991 року, Екоцентром України при активній співучасті Міжнародного „Ґлобал Ріліф" Руху, що його спонзорує Американська асоціяція лісництва. Про цей парк ми вже згадували на сторінках „Свободи" 13-го березня, ц. р.

Усім відомі вулиці і бульвари Києва з їхніми деревами. Вулиця Печерська є відома липами. Бульвар Шевченка прикрашують столітні липи, високі пірамідальні тополі і білі пахучі акації. А численні каштани здовж вулиць Києва, коли вони цвітуть весною, уже не дадуть нікому забути про це гарне місто.

Київ рівно ж славиться своїми ботанічними садами. Університетський ботанічний сад, що його засновано в 1841 році — це сьогодні важливий научний і дослідний центр Університету ім. Тараса Шевченка. Здовж берегів Дніпра простягається Центральний ботанічний сад Академії Наук України. В його теплицях вирощують тропічні і підтропічні рослини з цілого світу.

Автори закінчують статтю ствердженням, що гортикультура Києва є майже така давня як і саме місто. Тому і не диво, що в емблемі Києва є теж і квітуча галузка каштану.

П. Харидчак

Д-Р В. БЛАВАЦЬКИЙ — ОБОРОНЕЦЬ ЛЕМКІВЩИНИ

II

Д-р Василь Блавацький був теж ініціятором заснування „Сільського Господаря", при чому також отримував відповідний час своїм коштом агронома, та помагав провадити організаційну діяльність в цій ділянці. Завдяки д-рові В. Блавацькому засновано в Сяноці Районову молочарню. Де він не мав змоги добитись „Просвітою", там здобував станиці українського життя кооперацією, а де вона не мала доступу через існування русофільських кооператив, там приходив з „Сільським Господарем", врешті заснував для сільської молоді „Луги".

Так Сянік став осередком не тільки Сяніцького повіту, але й дальших лемківських округ: Балигородської, Березівської, Динівської, Дуклянської, Короснянської, Ліської, Романівської, Горлицької та Ново-Сандецької. Співтворцями відродження Лемківщини були: нечисленне українське духовенство і свідоміше громадянство поодиноких осель. Політична праця д-ра В. Блавацького зустрічала великі труднощі. З одного боку твердо вросле русофільство, а з другого посилений тиск на всі ділянки життя адміністраційної влади окупанта. Кожна праця в таких тяжких умовах вимагала послідовности, витривалости, такту, вирозумілости, зручности, а при тому гарту і рішучости у змаганні з противником.

Як дійсний політичний керманич д-р В. Блавацький був головою Повітового Комітету і членом Ширшого Народного Комітету. Покійний оминав відвертої боротьби з русофілами, щоб не обтяжувати собі ситуації. При самоврядних виборах ішов з ними на виборчі компроміси, щоб в той спосіб громадська самоуправа затримувалась в своїх руках. Керував виборчою акцією в 1928, 1930 і 1935 роках, а в 1928 і 1930 роках сам кандидував до польського сейму.

Д-р В. Блавацький був всюди, де потрібно було помочі, де була подоптана українська правда. Крім особистої активности в організуванні жіноцтва та в харитативній праці, допомагала йому його дружина, яка негайно по приїзді до Сянока включилася в громадську працю. Вона була головою Союзу Українок в Сяноці та ініціяторкою влаштування Святомиколаївських імпрез для української дітвори, що раніше переводили русофіли.

Коли в 1938 році в сяніцькій окрузі були спровоковані розрухи між нашими селянами, після чого наступили арештування і багато наших людей знайшлося в сяніцькій тюрмі, тоді в адвокатській канцелярії, що приміщувалась в будинку Народної Торгівлі, на першому поверсі, багато наших людей знайшло поміч і пораду, як рятувати членів їхніх родин, чи односельчан. В 1932 році був переведений шкільний плебісцит за українською мовою навчання. Окупаційна влада різного роду крутійствами і застрашуваннями заставляла людей складати декларації за польською мовою навчання, що мало місце в селі Яблониці Руській над Сяном, де учитель Ян Домбровський зібрав під терором ряд таких декларацій, які опісля в присутності радних села, на внесок пароха отця Дмитра Німиловича, був змушений особисто кинути до горіючої печі. Пригадати б також активного україножера ксьондза Яна Бонка, який в тому терені особисто та при помочі влади, всіми можливими засобами старався паралізувати українське життя. Його справа через канцелярію д-ра В. Блавацького опинилася була в міністерстві справедливости у Варшаві.

Під час масових арештувань в Сяніцькому повіті української активнішої молоді та громадянства під різного роду видуманими закидами, щоб в той спосіб тероризувати український визвольний чин, д-р В. Блавацький завжди ставав в обороні арештованих, не дивлячись на те, чи буде за це подяка, чи якась скромна винагорода. Крім правної оборони, зорганізував в Сяноці харитативну допомогу для ув'язнених українців в сяніцькій тюрмі, яка в тому часі була переповнена нашою молоддю і старшим громадянством.

Щоб позбутися оборонця українських прав і справ на західніх теренах українських етнографічних земель, окупаційна влада підготовляла різного роду провокаційні штучки, щоб арештувати його. В 1932 році, в часі „гарячих днів", коли то ділили т. зв. „наглі суди", влада вислала на його адресу велику посилку з нелеґальною літературою. Коли листоноша знайшовся з провокаційним „подарунком" в канцелярії д-ра Блавацького, перед входом до неї стояла вже кількачленна група таємної поліції, щоб на „гарячому" арештувати небажаного діяча українського народу.

Але як добрий правник і знаменито ознайомлений з усіми засобами ворога до наших активних людей, д-р Блавацький, що завжди вмів затримати рівновагу духа, і тут вийшов переможцем. Негайно в присутності листоноша, що приніс нелеґальну літературу, він телефонічно дав знати на поліцію, щоб прийшла забрати собі „подарунок з отрутою", як небажану посилку, чим вибив з рук поліції протекст, під яким вона мала його арештувати.

З вибухом Другої світової війни д-р В. Блавацький допоміг перебрати по селах Сяніччини і округи самоуправу в наші руки і далі продовжував свою громадську працю, як в Лемківському Союзі Кооператив, Сільському Господарі, Українському Освітньому Товаристві і т. п. Він зреорганізував хори і точно й совісно виконував кожний хоч би найдрібніший громадський обов'язок.

Його, як і кожного національно свідомого українця, тривожило заворожене сліпе коло нашої національної дійсности. Із своїми друзями по праці розважав не раз прояви нашого сучасного національного життя, шукаючи розв'язки проблеми.

Д-р Василь Блавацький був замордований по дорозі із Сянока до Львова 20-го березня 1944 року на 55-му році молодого ще трудолюбимого життя. Його тіло знайдено на краю лісу біля дороги на терені сколонізованого окупаційною владою села Радотичі біля Городка. У смутку залишив дружину, двох синів і дочку. Дружина покійного після Другої світової війни переїхала до Канади, поселившись в Едмонтоні, де й померла 26-го червня 1956 року.

Вшанували д-ра В. Петришина

У фльоридському місті Сарасота місцева Оперна спілка видає свою газетку „Лібретто". У лютневому числі цього інформаційного листка є докладна вістка про д-ра Волтера Петришина, якого сарасотська Оперна спілка обрала Мужчиною Місяця.



Д-р В. Петришин.

На самому початку вістки розповідається про те, що д-р В. Петришин є українського походження і разом зі своєю дружиною Галиною дуже цікавиться подіями в Україні, зокрема вони активно підтримують Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля. Далі розповідається про те, що д-р В. Петришин — лікар-отоляринголог (діляка медицини, яка займається недугами вуха, горла і носа), який пішов на пенсію у 1986 році, а з посади директора Дослідної фундації глухоти в Ню Йорку в 1991 році. Тепер він перебрав керівництво Довідкової музичної бібліотеки Сарасотської опери. Далі йде біографічна розповідь про д-ра В. Семчишина, який народився в Ню Йорку, де закінчив Колюмбійський університет, а медичний ступінь отримав від Ню-Йоркського стейтового університету. Хірургічну інтернатуру відбув у Ленокс Гілл лікарні, а рездентуру з отоляриногології у Медичному центрі Белв'ю в Ню Йорку. Він також був клінічним професором отоляринголоґії і лікарні Белв'ю та Нюджерському медичному коледжі. Його приватна лікарська практика була в Монтклер, Н. Дж., у лікарні Мавтенсайд, де він також був директором Темпорал дослідного банку кості. У дальшому тягу вістки говориться про те, що д-р В. Петришин є членом багатьох медично-дослідчих організацій, як і про отримані ним нагороди. Мошера в 1960 році — від Тріологічного говариства, а у 1967 і 1979 роках — від Дослідної фундації глухоти. До сьогодні д-р В. Петришин цікавиться поштовими марками і є членом Американського філятелістичного клюбу та Королівської філятелістичної спілки. Він колишній член ради директорів Сарасотської опери та як член-емерит є дальше активним.

Тому Сарасотська Оперна спілка є дуже рада, що людина таких багатогранних зацікавлень буде організатором іхньої Довікової бібліотеки оперної музики.

БЕРУЧИ ДО УВАГИ критику з усіх сторін, президент Билл Клінтон вкінці визнав, що мусітиме зменшити підвищення податків, а скасувати більше видатків, якщо хоче щоби його економічний плян був схвалений Сенатом. Одначе він також висловив надію, що в цьому процесі не потерплять його пляни збільшення фондів на потреби освіти та ремісничих вишколів.

ЖЕРТВУЙМО НА УКРАЇНСЬКІ АМБАСАДИ

Фундація Піддержки Дипломатичних Представництв України
просить
висилати чеки на Фонд Українських Амбасад до існуючих вже льокальних громадських Комітетів, або до бюра головного скарбника на нижчеподану адресу:

Foundation in Support of Diplomatic Missions of Ukraine, Inc
209 B Grand Ave
Rutherford, N J 07070

Tel.: (201) 939-6305. **Чеки виписувати:** „Ukrainian Embassy Fund" Fax: (201) 939-6305

В Ню Йорку до кредитівки „Самопоміч" при Другій Авеню під контом ч: 17861-00..

В глибокому смутку повідомляємо родину, приятелів і знайомих, що 27-го травня 1993 р. з волі Всевишнього заснула вічним сном на 92-му році життя

наша найдорожча
МАМА, СЕСТРА, БАБА І ПРАБАБЦЯ

бл. п.
ЮЛІЯ ФЛИС
з КАРХУТІВ

вдова по бл. п. Михайлові Флисові

ПАНАХИДА — в п'ятницю, 28-го травня 1993 р. о год. 7 30 веч. в похоронному заведенні Costigan-O'Neill 220 Cottage St., Pawtucket, R.I.

ПОХОРОН — в суботу, 29-го травня з того ж похоронного заведення до української католицької церкви св. Михаїла в Woonsocket, R.I., де о год. 9-ій буде відслужена Заупокійна Богослужба. Опісля тлінні останки будуть перевезені на український католицький цвинтар св. Духа в Гемптонбургу, Н. Й.

Горем прибиті:

ІРЕНА І ЕМІЛЬ КЛЮФАС — донька і зять
ОСТАП КАРХУТ з родиною — брат
внуки і правнуки
ОЛЕКСАНДЕР з дружиною РОМОЮ і синами ПАВЛИКОМ І МАТЕЙКОМ
АДРІЯН з дружиною ГАНЕЮ і синами МИХАСЕМ, СТЕФАНОМ І ДАНИЛКОМ
ЛІДУНЯ І ІВАН ТКАЧІ з МАРЧИКОМ
МИХАЙЛО
РОМАН з дружиною ЛІДІЄЮ
та численна родина в Україні

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що в понеділок, 31-го травня 1993 р. відійшов у вічність на 79-му році життя

наш найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, ДІДО, ШВАҐЕР І ВУЙКО

бл. п.
МИХАЙЛО ЗВОНОК

Інж. агроном, пластовий сеніор „Батько Хмель", член-основник куреня УСП і УПС „Хмельниченки".

ПОХОРОН відбувся в четвер, 3-го червня 1993 р. в Монтреалі, Канада.

Залишив у смутку:

дружину — СТЕПАНІЮ
дочок —
РОМАНУ ЧАЙКОВСЬКУ з мужем ЗЕНОНОМ і дітьми СТЕПАНОМ І АНДРЕЄЮ
БОГДАННУ
сина — МИХАЙЛА мол. з дружиною НАТАЛКОЮ і дітьми АЛЕКСАНДРОЮ І АЛІСОЮ
сестру — ЛЮБОМИРУ АРТИМИШИН
сестрінків —
ЯРОСЛАВА СТАВНИЧОГО з дружиною ОЛЬГОЮ і сином МИХАЙЛОМ
ВОЛОДИМИРА АРТИМИШИНА з дружиною ЛІДОЮ і дітьми МАКСИМОМ І ЛІЛІЯНОЮ
кузена — ЗЕНОНА МИХАЛЕВСЬКОГО
та близьку і дальшу родину в Европі і Бразилії

Нова українська професіоналістка

З приємністю повідомляється українську громаду в Америці про ще один успіх молодої української студентки, яка осягнула довго намічену мету.

Христина Ірена Рабій отримала докторат із хірургічної дентистики в травні цього року, в університеті Баффало Н. Й. Наукові успіхи в хірургічній техніці проявила вона дуже скоро, вже на другому році професійного навчання. За це хірургічний факультет університету нагородив її становищем інструктора-асистента в клініці усних інфекцій, який вона виконувала продовж останнього року студій. Христина склала державні професійні іспити та отримала дозвіл на самостійну практику дентистики. Тепер починає Христина однорічну шпитальну практику як дентист-резидент у шпиталі Медичного центру повіту Вестчестер у Валгалі, Н. Й.

Початкові чотирирічні студії біології закінчила вона у продовж трьох років в 1989 році, в Ютицькому коледжі Сиракузького університету. За її пильну працю в ділянці біохемії та мікробіології, деканат Ютицького коледжу та біологічне товариство ASA-GRAY нагородили її спеціяльним відзначенням. Христина працювала також в клініці дентистики при шпиталі св. Луки і в медичному інституті Масонський дім в Ютиці Н. Й. Там вона обізналася із дослідами про психологічні впливи дентистики на старших віком людей, яким часто допомагала своїм знанням. Від Ютицького коледжу вона отримала стипендію алюмнів та з фонду дентистів Ютики і Геркімеру на продовження студій.



Д-р Х. Рабій.

Початкову і середню освіту закінчила Христина відзначаючо в Ютиці, також і школу українознавства при парафії св. Володимира Великого. Рідний дім, українська школа, Пласт уможливили Христині зберегти знання української мови та розвинули її заінтересування історією та культурою українського народу.

Будучи студенткою і пластункою, Христина виявляла різні зацікавлення. В Ютицькому коледжі працювала в адміністративному бюрі прийнять, знаходила час на редакторство шкільної газети і радіопрограми. У вільному часі займається Христина музикою і клясичним балетом, який вивчала ще змалку. Понад усе вона любить „сонце і природу", тому то пластове таборування і лещатарство приносять їй найкращу розвагу. Почавши від 1975 року, як пластунка, курінна і виховниця молоді брала вона участь у таборуванні на „Вовчій Тропі", „Новому Соколі", „Писаному Камені" біля Клівленду і на ЮМПЗ.

В Ютиці вона належить до парафії св. Володимира Великого і там була вона членом Українського Народного Союзу.

Успіхом Христини радіє українська громада в Ютиці, зокрема її родичі — проф. Богдан Рабій з дружиною Іреною, бабуня Ярослава Рабій та її брат Мирон, який тепер перебуває в Києві і працює адвокатом в консультативному відділі Верховної Ради України.

Молодому докторові бажаємо багато успіхів в житті й професійній праці. Віримо, що вона піде дорогою своїх дідів, родичів та стане колись заслуженою одиницею української спільноти в Америці.

Інж. Ярослав Яцковський

У першу річницю смерти д-ра М. Боровика

Проминає рік, коли 11-го червня 1992 року несподівано в Оттаві, на 70-му році трудолюбного життя відійшов у вічність св. п. д-р Михайло Боровик, визначний суспільно-громадський і політичний діяч, журналіст-письменник. В невимовно тяжкому горі залишив Покійний дружину Дарію, сина Романа з дружиною і дітьми, доню Ларису з чоловіком, ближчу і дальшу родину в Україні та велику громаду приятелів, друзів і знайомих у Канаді. Велика українська громада відпровадила Покійного на вічний спочинок. Поховано його на Оттавському цвинтарі 13-го червня 1992 року.

Дружина втратила дорогого чоловіка, діти — батька, внуки — дідуся, а велика українська громада незаступимого суспільника. Св. п. д-р. Михайло Боровик усім своїм життям, від молодих вже літ, заслужив собі на признання і похвалу української спільноти. Хотілося б сказати про нього багато, але це неможливо в короткій газетній згадці. Його праця була кольоритна і велика, а найважливіше — спрямована до України і за Україну. Його темпераментна, але ніжна, з закраскою поетичного мрійника вдача, чергувалась із бунтом національного борцяреволюціонера. Вже від молодих літ життя Покійний живим і друкованим словом ясно і чітко з'ясував, чого він хоче, за що змагається. Не лякався труднощів та все змагав до великого, часто здавалося, нездійсненного. Вихований в християнсько-національному дусі, вчився і „кував свою долю". Вже в 1940 році є в рядах Юнацтва, а в 1943 році стає членом ОУН. В роках 1944—45 в рядах Дивізії іде на Східній фронт, там ранений і перевезений американською армією до шпиталю в Магдебурзі. Одужавши, перебуває в Німеччині, там вчиться і в 1948 році приїзджає до Канади, спочатку у Саскатун, відтак до Вінніпегу, а в 1951 році — до Торонто. Всюди, де зупинявся, брав активну участь у суспільно-громадській праці в організаціях Українського Визвольного Фронту. З д-ром Михайлом Боровиком я познайомився в 1951 році в Торонто, на З'їзді СУМ. Тоді я був крайовим організатором Юнацтва СУМ в Канаді. Потім ми вже зустрічались частіше на різних сходинах, засіданнях СУМ, ЛВУ, АБН. У 1957 році він, як член управи ЛВУ в Торонто, виїхав до Оттави. Йому пощастило зібрати й описати українські періодичні видання у Східній Канаді. Працю запропоновано на Славістичному Відділі Оттавського університету в 1960 році як частину вимог для здобуття ступеня магістра філософії. Відвідуючи Оттаву, я мав велику приємність бути гостем в його домі і познайомитись з його дружиною, донею і сином, який є тепер канадським консулом в Баффало. Ця десертація п. н. „Українсько-канадська преса та її значення для української меншости в Канаді" є першою дослідною працею над розвитком української преси в Канаді від початку 1903 року. Закінчивши студії докторатом і вступивши на працю, Покійний продовжував суспільно-громадську, політичну і журналістичну працю, зокрема на зовнішньому відтинку — в Інтернаціональному клюбі при Оттавському університеті, нав'язуючи зв'язки з амбасадами, прихильниками до визвольної боротьби українського народу. Він також очолив відділ АБН, який довгі роки під його проводом був речником поневолених Москвою народів.



Св. п. д-р М. Боровик.

Д-р Боровик довгі роки був головою відділу ЛВУ, дві каденції (шість років) був заступником голови ГУ ЛВУ, а від 1966 року — головою ОУВФ в Оттаві, був членом- кореспондентом Наукового Товариства ім. Т. Шевченка, членом Спілки Українських Журналістів Канади та членом багатьох професійних бібліотекарських організацій. З друкованих праць згадаємо лише: „Шевченко в англомовних енциклопедіях і бібліографічних словниках", „Українці і національний музей Канади", „50-річчя української преси у Східній Канаді", „Чого бракує українським історикам у ЗСА", „Стан українського селянства у 20-столітті". Його чисельні статті, довідки, дописи часто заповнювали сторінки нашої преси. В останньому часі Покійний працював над 470-сторінковою книжкою „Століття Українського Поселення в Канаді (1891—1991)", у якій він зібрав багатющий матеріял, переважно з перших років, й дав широкий образ досягнень українців в Канаді за сто років.

За свою віддану працю д-р Михайло Боровик одержав Почесну Грамоту ГУ ЛВУ, Почесну Грамоту Спілки Українських Журналістів Канади, а в останніх днях свого життя, на внесок СУЖК, був нагороджений Шевченківською Медалею КУК.

Сказане тут далеко не вичерпує того, що на протязі свого життя виконував Покійний. Девіза його життя — це справа визволення українського народу. Нехай же Господь його нагородить своїми ласками за його віддану працю для Церкви і українського народу!

Василь Дідюк

Річні загальні збори кредитівки в Нюарку

Цьогорічний звіт, крім огляду фінансового стану та діяльности федеральної української кредитової кооперативи „Самопоміч" за 1992 рік, вона рівночасно відзначувала дві важливі події, а саме: 34 рік свого існування і другий рік самостійности й незалежности України. Події в Україні дали стимул до нових завдань. Представники діяспорної кооперації мають поважний намір заснувати в Україні фінансові кооперативні установи і відновити кооперативну ідею як суспільно-громадський рух. Такий рух існував на східніх землях в 1917—1920 роках, а з упадком нашої молодої держави був зліквідований комуністичним режимом. Цей рух міг відносно вільно розвиватися в Західній Україні до часу Другої світової війни.

У намаганнях допомогти розбудові кооперативного руху в Україні не залишилася позаду і наша кредитівка. Двоє наших членів Дирекції, Ігор Е. Ляшок, скарбник і екзекутивний директор, і Орест З. Цяпка, голова Ради Директорів і заступник управителя, беруть активну участь у структурі Української Світової Кооперативної Ради (УСКР) і Централі Українських Кооператив Америки (ЦУКА), в ділянці розвитку кредитових спілок в Україні. Ігор Ляшок був активним членом групи, яка зорганізувала, одну з кращих, Спілку лікарів у Кривому Розі на Дніпропетровщині. Це є додаткове завдання УСКР, яке заслуговує на увагу, зокрема тепер, коли відроджується загальногромадське і політичне життя України й існує велика потреба у сприянні економічній перебудові України. Отже, й наша кредитівка є активним чинником цієї перебудови.

Повертаючися до відбутих 27-го березня ц. р. Загальних річних зборів, нашим бажанням є поінформувати про фінансовий й господарський стан кредитівки і її діяльність за минулу каденцію. Як відомо, то був час менш сприятливої економічної ситуації в ЗСА, та все скомплікованіших вимог державних властей. Дирекція мусила нести більшу відповідальність за зріст фінансової сторінки, збільшення числа членів і їх ощадностей.

Загальні річні збори відкрив і ними проводив Орест З. Цяпка, голова Ради Директорів, який привітав присутніх і попросив о. Івана Стухляка, сотрудника Української католицької парахії, відмовити спільну молитву. Відтак присутні однохвилиною мовчанкою вшанували тих членів кредитівки, що відійшли на вічний спочинок протягом цієї каденції. Запропонований предсідником порядок нарад та відчитання протоколу з минулорічних зборів принято одноголосно.

Далі йшли привіти від сусідніх кредитівок і репрезентантів місцевих організацій. Першим виступив д-р Богдан Й. Кекіш, заступник голови ЦУКА, який раозм з Ярославом Оберишином репрезентували кредитівку Ню Йорку. Д-р Кекіш зложив подяку Ігореві Ляшкові за його віддану працю для місцевої кредитівки в Нюарку і рівночасно за його вклад у розбудову кооперативного руху в Україні в рамках УСКР і ЦУКА. Від кредитівки СУМА в Йонкерсі привіт зложив Ігор Макараенко, від Пласту і Відділу Прихильників Руху Північного Ню Джерзі — д-р Роман Андрушків, від відділу УККА — Михайло Дзіман, від Фундації Підтримки Будови Українських Амбасад — д-р Степан Ворох. Писемний привіт наспів від СУА.

Серед керівників кредитівки першим звітував голова Ради Директорів Орест З. Цяпка. Аналізуючи діяльність кредитівки за 1992 рік, він ствердив, що у зв'язку з несприятливими економічними обставинами в ЗСА багато фінансових установ збанкротувало. Не зважаючи на це, наша кредитівка цілком нормально розвивалася і без перерви уділяла своїм членам позички на нерухомості та інші потреби. Він ширше заторкнув тему розбудови кооперації в Україні. Згадав, що у місії допомоги кредитівки ЗСА, Канади і Австралії мали 22 репрезентантів в Україні. В сучасну пору маємо в Україні 8 кредитівок, які одержали від діяспорної кооперації і вишкіл, і допомогу. Невдовзі до ЗСА приїде 5 діячів кооперативного руху в Україні. Один із цих перейде тримісячний інтенсивний вишкіл у нашій кредитівці. Заходом УСКР оформлено фонд для розвитку кредитівок в Україні, який, крім фондів наших кредитівок, матиме також частину фондів світових кредитівок, що будуть призначені для розвитку цієї ділянки.

Наступним був звіт скарбника і екзекутивного директора Ігоря Ляшка. Присутні дістали ясну картину діяльности кредитівки під фінансовим оглядом. На 31-ше грудня 1992 року кредитівка мала 2,899,767 дол. (6.5%) росту активів, а наприкінці року всі активи становили 47,684,353 дол. Уділи виносили 43,486,806 дол., збільшившись на 2, 667,505 дол. (6.5%). Позички в сумі 22,496,684 дол. залишилися приблизно такі самі, як минулого року, головним чином тому, що ми мали змогу уділити нових реальностевих позичок на суму 4,596,000 дол. Чистий прибуток зменшився на 34,555 дол. і з кінцем року виносив 470,480 дол. Зменшення заробітку було спричинене меншими процентовими стопами на інвестиціях і позичках членів, а також збільшенням загальних витрат в сумі 181,165 дол., понад витрати в 1991 році. Наприкінці року резерви були 4,315,118 дол і це дає 9.1% активів. Відсотки, виплачені членам в 1992 році на звичайних ощадностях, були в середньому 4.26%, тобто вищі від тих, що їх давали інші фінансові інституції. Крім цього, кредитівка в 1992 році підтримала різні активності громади пожертвами в сумі 50, 407 дол.

За Кредитовий Комітет звітував його голова Орест Лисинецький. Протягом року комітет апробував 174 позички на суму 5,438,980 дол., з них 38 гіпотечних на суму 4,596,750 дол. і 128 інших на суму 845,230 дол. За цієї каденції відбуто 99 засідань.

Від Контрольної Комісії звіт склав Борис А. Бурачинський, який охоплював перевірку діловодства, регуляційного і фінансового стану за час від 1-го січня до 31-го грудня 1992 року. Перевірено всі аспекти фінансової операції і контролі, фінансові звіти, оперативну готівку, інвестиції капіталу і нарахування відсотків від позичок та ощадностей. Стверджено, що всі фінансові звіти достовірно віддзеркалюють фінансовий стан кредитівки і що в загальному діловодство стоїть на високому рівні.

Після звітів виникли, певна річ, запити, які давали вичерпні відповіді Орест Цяпка, Ігор Ляшок і правний дорадник Нестор Олесницький. Дискутантами були: д-р Роман Ричок, мгр Дора Рак, Юрій Іванків, д-р Степан Ворох і Михайло Козюпа.

Згідно із статутовою процедурою, цього року закінчувалася каденція у чотирьох членів дирекції. Отже, голова Номінаційної Комісії мгр Д. Рак подала до вибору кандидатів на трирічну каденцію в особах Дарії Твардовської, д-ра Романа Андрушкова і Зенона Вільшинського, а д-ра Андрія Гречака — на один рік замість Ростислава Мілянича. Усіх їх затверджено одноголосно.

Предсідник Загальних зборів на цьому закінчив програму зборів і попросив присутніх до перекуски.

Кінцеві рефлекції цьогорічних зборів спонукають ще раз підкреслити ряд конкретних досягнень кредитівки. Дуже важливим є те, що до керівних органів увійшли молоді люди з професійною освітою і вишколом. Сам перебіг зборів засвідчив, що вони були найменш контроверсійними з усіх і відбулися у дружній атмосфері, яка дає нам всі можливості втримати кредитівку на доброму фундаменті і ще успішніше допомагати своїм членам поліпшувати їх добробут, матеріяльно сприяти культурним потребам цілої громади. І паралельно з цим підтримувати кооперативний рух в Україні. Ці завдання кооперації, на нашу думку, є спроможні виконувати новообрані керівні органи нашої кредитівки.

Осип Труш